

Πρόλογος	7
Συντομογραφίες	21
Κεφάλαιο 1 Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ)	31
Η έννοια της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας	31
Η έννοια της Προαγωγής Υγείας	33
Η Αγωγή Υγείας στα πλαίσια της ΠΦΥ	34
Κεφάλαιο 2 Κλινική και εργαστηριακή προσέγγιση ασθενούς	37
Πρώτη προσέγγιση	37
Επισκόπηση εξεταζόμενου	38
Χαρακτηρισμός των ζωτικών σημείων	39
Ερμηνεία των ζωτικών σημείων	40
Η εκτίμηση της διούρησης	41
Τα είδη της αναπνευστικής ανεπάρκειας	41
Η αξιοπιστία του οξύμετρου	41
Τα είδη των αναπνοών	42
Τα είδη του σφυγμού	43
Τα είδη του πυρετού	44
Ερμηνεία ακροαστικών και ψηλαφητικών ευρημάτων από το αναπνευστικό	45
Ερμηνεία ακροαστικών και ψηλαφητικών ευρημάτων από την καρδιά	46
Αιτία κοιλιακού άλγους και διαγνωστική προσέγγιση	48
Αξιολόγηση χαρακτήρων κοιλιακού άλγους και συνοδά εύρηματα	51
Γενικοί χαρακτήρες κοιλιακού άλγους	52
Ειδικοί χαρακτήρες κοιλιακού άλγους	52
Αίτια θωρακικού άλγους και σύντομη ερμηνεία	53
Νευρολογική εξέταση	56
Έλεγχος αντανάκλαστικών	59
Έλεγχος αισθητικότητας	59
Έλεγχος μυϊκής ισχύος	60
Έλεγχος φλοιωδών αισθητικών λειτουργιών	60
Έλεγχος συμμετρικών κινήσεων οφθαλμών	60

Εκτίμηση κώματος	61
Εκτίμηση οφθαλμών στο κώμα	62
Μεταβολή επιπέδου συνείδησης	62
Έλεγχος βαρηκοΐας	63
Έλεγχος χρωματικής αντίληψης	65
Έλεγχος οσφρητικής λειτουργίας	65
Λεμφαδενοπάθεια	67
Σπληνομεγαλία	69
Ηπατομεγαλία	70

Κεφάλαιο 3 | Ερμηνεία εργαστηριακών παραμέτρων **73**

Διερεύνηση αναίμιας και θεραπευτική προσέγγιση	73
Διερεύνηση υπερχολερυθριναιμίας	78
Βιοχημικοί δείκτες	80
1. Ηπατικά ένζυμα	80
2. Αλκαλική φωσφατάση και γ-γλουταμυλ-τρανσφεράση	82
3. Αμυλάση-λιπάση	83
Δείκτες φλεγμονής	85
1. Ταχύτητα καθίζησης ερυθρών (ΤΚΕ)	85
2. CRP	86
Παγκυταρροπενία	87
Λεμφοκυττάρωση	88
Ουδετεροφιλία	89
Ουδετεροπενία	90
Ηωσινοφιλία	91
Θρομβοπενία	92
Χρόνος προθρομβίνης (INR-PT)	94
Χρόνος μερικής θρομβοπλαστίνης (a-PTT)	94
Χρόνος συστολής θρόμβου (PFA-100 ή 200)	95
Χρόνος ροής	95
B-τύπου νατριοουρητικό πεπτιδίο (B-type natriuretic peptide - BNP)	96
Γενική ούρων	97
Ερμηνεία	97
Συλλογή ούρων	100
Χρήση ταινίας ούρων	101
Εκτίμηση νεφρικής λειτουργίας	101
Μέθοδοι ελέγχου αναπνευστικής λειτουργίας	103
Σπειρομέτρηση (καμπύλη ροής-όγκου)	103
Ροόμετρο	104
Ερμηνεία ακτινολογικών ευρημάτων θώρακα	105

Βασικές - απαραίτητες γνώσεις για την ερμηνεία της α/α θώρακα	105
Παθολογικά ευρήματα	106
Ερμηνεία ακτινολογικών ευρημάτων κοιλίας	110
Κεφάλαιο 4 Ευρετήριο κλινικών εκδηλώσεων και ευρημάτων	113
Δύσπνοια	113
Βήχας	114
Κεντρική κυάνωση	115
Περιφερική κυάνωση	116
Αιμόπτυση	116
Πληκτροδακτυλία	117
Ζάλη	118
Συγκοπή	119
Σπασμοί	120
Διπλωπία	122
Παροδική αιφνίδια ετερόπλευση απώλεια όρασης	123
Ημιανοψία	123
Επώδυνο θάμβος όρασης	123
Σκοτώματα	124
Ξηροστομία	125
Αμφοτερόπλευρη διόγκωση παρωτίδων	125
Πόνος κατά τη μάσηση	126
Εμβοές	126
Κεφαλαλγία	128
Σύνδρομο καρπιαίου σωλήνα	129
Αυχεναλγία	130
Οσφυαλγία	132
Οζώδες ερύθημα	133
Πολύμορφο ερύθημα	134
Οζίδια	135
Άλλες δερματικές βλάβες	136
Φαινόμενο Raynaud	139
Κεφάλαιο 5 Βασικές έννοιες ηλεκτροκαρδιογραφήματος	141
Στοιχεία ΗΚΓ	141
Ηλεκτροκαρδιογραφικές διαταραχές	145
Ταχυκαρδίες	158

Κεφάλαιο 6 Διαχείριση ασθενών με χρόνια νοσήματα	161
Μεταβολικό σύνδρομο	161
Αλγόριθμος προσέγγισης ασθενούς για τη διαπίστωση μεταβολικού νοσήματος: Αρτηριακή υπέρταση (ΑΥ) – Δυσλιπιδαιμία - Σακχαρώδης διαβήτης (ΣΔ)	162
Προσέγγιση ασθενούς στην 1 ^η επίσκεψη	162
Τρόπος μέτρησης της ΑΠ	166
Βλάβες οργάνου στόχου εξαιτίας της ΑΥ	167
Αξιολόγηση δεδομένων κατά τη 2 ^η επίσκεψη	168
1. Τεκμηρίωση ΑΥ	168
2. Στάδια ΑΥ	169
3. Πως λαμβάνεται η απόφαση για την έναρξη θεραπείας της ΑΥ	170
4. Υπολογισμός HEART SCORE	170
5. Πότε ξεκινάμε θεραπεία για την ΑΥ	172
6. Τρόποι έναρξης θεραπείας ΑΥ	173
7. Στόχοι ΑΠ και θεραπεία της ΑΥ σε ειδικές καταστάσεις	174
8. Δευτεροπαθής ΑΥ	176
9. Παραπομπή ασθενούς με ΑΥ για εξειδικευμένη αντιμετώπιση	177
10. Ευρήματα δυσλιπιδαιμίας	177
11. Στόχοι θεραπείας για τη δυσλιπιδαιμία	178
12. Έναρξη θεραπείας για τη δυσλιπιδαιμία	180
13. Υγιεινοδιαιτητικές αλλαγές που προτείνονται	181
Επόμενες επισκέψεις	181
Αξιολόγηση και συνέχιση της υπολιπιδαιμικής αγωγής	181
Οδηγίες ρύθμισης αντιυπερτασικής αγωγής	183
Οδηγίες ρύθμισης υπολιπιδαιμικής αγωγής	183
Ποιους συνδυασμούς και ποιες συννοσηρότητες προσέχουμε	186
Αλγόριθμος προσέγγισης ασθενούς με ΣΔ	189
Τεκμηρίωση της διάγνωσης του ΣΔ	189
Τι δείχνει η HbA1c	190
Τι σημαίνει προδιαβήτης και πως αντιμετωπίζεται	190
Πότε θα υποπτευθούμε ΣΔ τύπου LADA ή MODY	191
Στόχοι της ρύθμισης του ΣΔ	192
Άλλοι θεραπευτικοί στόχοι	192
Τι κάνουμε σε κάθε επίσκεψη	194
Θεραπεία ΣΔ τύπου II	197
Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των υπογλυκαιμικών φαρμάκων	201
Έναρξη ινσουλινοθεραπείας	207
Είδη ινσουλίνης	209
Ουρική νόσος	210

Φάσμα ουρικής νόσου	210
Διερεύνηση ασθενούς με υπερουριχαιμία	212
Θεραπεία υπερουριχαιμίας	213
Παθήσεις καρδιάς και αγγείων	215
Στεφανιαία νόσος	215
Σταθερή χρόνια στηθάγχη	215
Αγγειοσπαστική στηθάγχη Prinzmetal	217
Σύνδρομο Takotsubo (από σπασμό ενδομυοκαρδιακών αγγείων σε stress)	217
Καρδιακή ανεπάρκεια	218
Τύποι καρδιακής ανεπάρκειας	219
Συμπτώματα και σημεία - Ταξινόμηση	220
Διερεύνηση ασθενών με υποψία καρδιακής ανεπάρκειας	221
Αντιμετώπιση	223
Κολπική μαρμαρυγή	225
Περιφερική αρτηριακή νόσος (ΠΑΝ)	229
Ασθενείς που διατρέχουν υψηλό κίνδυνο για ΠΑΝ	229
Ποιους ελέγχω	229
Διαγνωστική προσέγγιση ασθενούς με ΠΑΝ	230
Πότε τίθεται η υποψία ΠΑΝ των κάτω άκρων	231
Σταδιοποίηση ΠΑΝ των κάτω άκρων	231
Θεραπευτική προσέγγιση των ασθενών με ΠΑΝ	231
Οιδήματα κάτω άκρων	232
Παθήσεις οστών	235
Οστεοπόρωση	235
Ποιους θα ελέγξουμε	235
Εργαστηριακός έλεγχος πριν την έναρξη θεραπείας	236
Μέθοδοι ελέγχου της οστικής πυκνότητας	236
Πότε ξεκινάμε θεραπεία για οστεοπόρωση	238
Θεραπεία οστεοπόρωσης	239
Διάρκεια αγωγής και επανεξέταση	241
Πότε μιλάμε για αποτυχία αγωγής	241
Τί κάνουμε σε χαμηλό FRAX score;	241
Ποιοι ασθενείς παραπέμπονται	241
Οστεοαρθρίτιδα	242
Επώδυνες καταστάσεις	243
Οσφυαλγία	243
Αίτια και κλινικοεργαστηριακός έλεγχος	243
Φαρμακευτική αντιμετώπιση	245

Καρκινικός πόνος	246
Νευροπαθητικός πόνος	248
1. Μεθερπητική νευραλγία	248
2. Διαβητική νευροπάθεια	249
3. Χρόνια οσφυαλγία με νευροπαθητικό πόνο	249
4. Νευραλγία τριδύμου	250
5. Κεντρικός νευροπαθητικός πόνος	250
Χρόνιος μετεγχειρητικός πόνος	251
Παθήσεις αναπνευστικού	252
Χρόνια αναπνευστική πνευμονοπάθεια (ΧΑΠ)	252
Ευρήματα από την κλινική εξέταση	253
Διαγνωστικές μέθοδοι	254
Φαρμακευτική αντιμετώπιση	255
Συστάσεις για ασθενείς με ΧΑΠ	256
Άσθμα	257
Διαγνωστικές μέθοδοι	258
Φαρμακευτική αντιμετώπιση	259
Έλεγχος αποτελεσματικότητας της θεραπείας και εκτίμηση της βαρύτητας του άσθματος	261
Συστάσεις για ασθενείς με άσθμα	261
Παθήσεις ήπατος	262
Ηπατίτιδες	262
Ηπατίτιδα Β	262
Ερμηνεία των δεικτών της ηπατίτιδας Β	264
Έκθεση σε μολυσμένο άτομο	265
Συμβουλές για τα άτομα με χρόνια ηπατίτιδα Β	265
Ηπατίτιδα C	265
Ηπατίτιδα A	267
Κίρρωση ήπατος	269
Αλκοολική ηπατοπάθεια	271
Μη αλκοολική λιπώδης νόσος του ήπατος και στεατωτική νόσος του ήπατος σχετιζόμενη με μεταβολική δυσλειτουργία	272
Παθήσεις στομάχου	275
Γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση	275
Δυσπεψία	277
Λοίμωξη από ελικοβακτηρίδιο του πυλωρού (<i>H. Pylori</i>)	279
Παθήσεις κατώτερου πεπτικού	282
Δυσκοιλιότητα	282

Ευερέθιστο έντερο	284
Χρόνια διάρροια	285
Κεφάλαιο 7 Αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών	289
Αναπνευστικό σύστημα	289
Παρόξυνση ΧΑΠ	289
Ορισμός και αίτια	289
Εκτίμηση της βαρύτητας παρόξυνσης της ΧΑΠ	290
Θεραπεία παρόξυνσης της ΧΑΠ	291
Κρίση άσθματος	293
Κλινική εκτίμηση της σοβαρότητας της παρόξυνσης του άσθματος	294
Φαρμακευτική αντιμετώπιση της κρίσης του άσθματος	294
Οξεία βρογχίτιδα	296
Οξεία φαρυγγοαμυγδαλίτιδα	297
Λοιμώδης μονοπυρήνωση	300
Κοινό κρουστικό	301
Γρίπη	301
Πνευμονία κοινότητας	303
Ορισμός και αίτια	303
Διάγνωση	303
Αντιμετώπιση	303
Παραρρινοκολπίτιδα	306
Ορισμός και αίτια	306
Διάγνωση	307
Αντιμετώπιση	308
Οξεία μέση ωτίτιδα	309
Αλλεργική ρινίτιδα	311
Πεπτικό σύστημα	312
Γαστρεντερίτιδες	312
Ορισμός διάρροιας	312
Διερεύνηση οξείας διάρροιας	313
Αίτια παραπομπής στο νοσοκομείο	314
Εργαστηριακή προσέγγιση	315
Αντιμετώπιση οξείας διάρροιας	315
Αιμορραγία πεπτικού	319
Παθήσεις χοληφόρων - παγκρέατος	322
Κολικός χοληφόρων	322
Οξεία χολοκυστίτιδα	322
Οξεία χολαγγειίτιδα	323

Οξεία παγκρεατίτιδα	323
Παθήσεις ανώτερου πελτικού	325
Οξεία δυσφαγία από ξένο σώμα στον οισοφάγο	325
Πελτικό έλκος	326
Παθήσεις κατώτερου πελτικού	327
Οξεία εκκολπωματίτιδα	327
Οξεία εντερική απόφραξη	328
Οξεία μεσεντέρια ισχαιμία	329
Οξεία σκωληκοειδίτιδα	330
Ενσφήνωση κοπράνων	331
Ιδιοπαθή φλεγμονώδη νοσήματα του εντέρου	333
Ουροποιητικό σύστημα	334
Ουρολοιμώξεις	334
Άσηπτη πυουρία	339
Ασυμπτωματική βακτηριουρία	340
Υποτροπιάζουσα κυστίτιδα σε γυναίκες	342
Ασθενής με καθετήρα και ουρολοίμωξη	343
Αιματουρία	345
Οξεία επίσχεση ούρων	347
Κολικός νεφρού	348
Καρδιαγγειακό σύστημα	349
Οξύ στεφανιαίο σύνδρομο	349
Ορισμός	349
Αντιμετώπιση	350
Μακροχρόνια αντιμετώπιση μετά το οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου (ΟΕΜ)	352
Ανάταξη αρρυθμιών	352
Αλγόριθμοι καρδιοαναπνευστικής αναζωογόνησης	356
Άσφυγμη ηλεκτρική δραστηριότητα και ασυστολία	356
Κοιλιακή μαρμαρυγή και άσφυγμη κοιλιακή ταχυκαρδία	357
Αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο (ΑΕΕ)	359
Τύποι ΑΕΕ και παθογένεια	359
Συμπτωματολογία ΑΕΕ	359
Αντιμετώπιση ΑΕΕ	360
Εν τω βάθει φλεβική θρόμβωση (ΕΒΦΘ)	361
Πως τίθεται η υποψία της ΕΒΦΘ	361
Που στηρίζεται η διάγνωση και πως προχωράμε	362
Αντιμετώπιση	364
Πνευμονική εμβολή (ΠΕ)	366
Πως τίθεται η υποψία ΠΕ	366

Που στηρίζεται η διάγνωση και πως προχωράμε	367
Αντιμετώπιση	368
Πνευμονικό οίδημα	369
Ορισμός και αίτια	369
Διαγνωστική προσέγγιση	370
Αντιμετώπιση	371
Μηνιγγίτιδα	372
Κνίδωση - Ουρτικάρια - Αγγειοοίδημα	374
Αναφυλαξία	376
Κρίση ουρικής αρθρίτιδας	379
Επείγουσες καταστάσεις στον σακχαρώδη διαβήτη	381
Διαβητική κετοξέωση	381
Υπεργλυκαιμική υπεροσμωτική μη κετωτική κατάσταση	384
Υπογλυκαιμία σε διαβητικούς ασθενείς	386
Εγκαύματα	389
Υποθερμία	393
Υπερθερμία	395
Βλάβες από ηλεκτρικό ρεύμα - ηλεκτροπληξία	398
Πνιγμός	400
Οξεία μέθη	402
Κώμα	403
Επίσταξη - Ρινορραγία	405
Κόκκινο μάτι	407
Ίλιγγος	411
Κρίση κεφαλαλγίας	414
Delirium	417
Ψυχωσικό επεισόδιο	420
Κρίση πανικού	420
Σπασμοί	422
Πολυτραυματίας	426
Σταφυλοκοκκικές λοιμώξεις	432
Θυλακίτιδα - Δοθιήνας - Μολυσματικό κηρίο	432
Ερυσίπελας και κυτταρίτιδα	433
Δήγματα	435
Δήγμα από ζώο ή άνθρωπο	435
Δήγμα αράχνης	436
Δήγμα σκορπιού	437
Δήγμα από κρότωνα	437
Δήγμα φιδιού	438
Τσιμπήματα	439
Τσίμπημα από μέδουσα	439

Τσίμπημα από δράκαινα - λεοντόψαρο - σκορπίνα	440
Τσίμπημα από αχινό	440
Τσίμπημα από μέλισσα ή σφήκα	441
Τσιμπήματα από κουνούπια	441
Τσίμπημα από σαρανταποδαρούσα (Χειλόποδα)	441
Επαφή με κάμπιες	442
Αντιτετανική κάλυψη	442
Έρπης ζωστήρ	444
Γυναικολογικά - Μαιευτικά επείγοντα	446
Πυελικό άλγος	446
Προεκλαμψία	451
Σύνδρομο HELLP	453
Δηλητηριάσεις	454
Κεφάλαιο 8 Θέματα HOT SPOTS	461
Πιθανή επαγγελματική έκθεση σε HIV	461
Χημειοπροφύλαξη σε θύμα βιασμού	462
Διάγνωση θανάτου	462
Εκτίμηση Mantoux - Quantiferon	463
Σύνδρομο Frailty	467
Κεφάλαιο 9 Ειδικά Θέματα	471
Οι συχνότερες ηλεκτρολυτικές διαταραχές και η θεραπευτική τους αντιμετώπιση	471
Υπερκαλιαιμία	471
Υποκαλιαιμία	473
Υπερασβεστιαίμια	474
Υπασβεστιαίμια	475
Υπονατρίαίμια	476
Υπερνατρίαίμια	478
Φάρμακα πρώτης εκλογής (που επιτρέπονται) σε εγκυμοσύνη	479
Έλλειψη ενζύμου G-6PD	481
Περιεκτικότητες διαλυμάτων	482
Τρόπος χορήγησης με σταγόνες	483
Αντιθρομβωτική αγωγή	484
Αντιαιμοπεταλιακά	484
1. Ασπιρίνη	484
2. Κλοπιδογρέλη	485
3. Πρασουγρέλη και Τικαγρελόρη	485
Αντιπηκτικά	486

1. Ηπαρίνη	486
2. Ασθενόκουμαρόλη	486
3. Φουνταπαρινόξη	487
4. Δαβιγατράνη	487
5. Ριβαροξαβάνη	488
6. Απιξαμπάνη	488
Είδη εμβολίων	489
Αρχές εμβολιασμού	490